

Svenska kyrkans överklagandenämnd
Meddelat 2023-09-01

Verkställighetsförbud

57 kap. 16 § kyrkoordningen

YRKANDE M.M.

Kyrkorådet i Y pastorat beslutade vid sammanträde den 15 maj 2023 bl.a. att lägga ned fritidsverksamheten i Z församling från sommarstängning vecka 28 2023 och att beslutet inte skulle tillställas kyrkofullmäktige, § 86 i protokollet. A begärde beslutsprövning och inhibition av beslutet. Han anförde bl.a. att beslutet borde ha underställts kyrkofullmäktige enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 § kyrkoordningen.

Domkapitlet beslutade den 26 maj 2023 att det klandrade beslutet tills vidare inte skulle gälla.

Y pastorat har överklagat beslutet och yrkat att det ska upphävas. Till stöd för överklagandet har anförts att domkapitlets beslut har fattats på ett bristfälligt underlag, att kyrkoordningen inte är tydlig när det gäller vilken instans som ska avgöra ärendet och att pastoratet inte har hörts i frågan. Vidare får domkapitlets beslut långtgående allvarliga konsekvenser och verkställighetsförbudet kommer att gälla i minst fyra månader, vilket är en orimligt lång tid.

A har motsatt sig ändring.

Det är upplyst att domkapitlet avser att avgöra ärendet slutligt vid sammanträde den 5 september 2023.

Svenska kyrkans överklagandenämnd (Johan Munck, Esbjörn Särddquist, Ragnar Persenius, Eric Bylander och Britt Louise Agrell) anförde i beslut den 1 september 2023 följande.

Bestämmelsen om verkställighetsförbud i 57 kap. 16 § kyrkoordningen ger domkapitlet en möjlighet att förhindra en verkställighet av ett beslut som är föremål för beslutsprövning innan saken slutligt prövats av domkapitlet. Bestämmelsen motsvarar föreskriften om interimistiska beslut i 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291). Enligt nämnda föreskrift får den domstol, som ska pröva överklagandet, besluta att det överklagade beslutet, om det annars skulle gälla omedelbart, tills vidare inte ska gälla. Syftet med föreskriften är att domstolen ska ha möjlighet att förhindra verkställighet i fall då det är av stor betydelse för klaganden att ett överklagat beslut inte länder till efterrättelse, innan saken slutligt prövats av domstolen.

En bedömning av om verkställighetsförbud bör meddelas i ett ärende om beslutsprövning måste grundas på ett preliminärt ståndpunktstagande till frågan om det överklagade beslutet är felaktigt eller inte enligt de av klaganden åberopade omständigheterna. Verkställighetsförbud bör komma ifråga endast om starka skäl talar för att beslutet är felaktigt och förbudet är ägnat att förhindra att ett allmänt eller enskilt intresse åsamkas beaktansvärd skada. (Jfr rättsfallet RÅ 1986 ref 7 och Överklagandenämndens beslut 3/2000, 40/2001 och 16/2007.)

Överklagandenämnden instämmer i domkapitlets bedömning att det funnits förutsättningar att besluta om verkställighetsförbud. Vad som anförts i överklagandet föranleder inte annan bedömning. Pastoratets överklagande ska därför avslås.

Överklagandenämndens beslut: Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Sökord: Verkställighetsförbud.

Ärendenummer: ÖN 2023–0028

Beslut: 18/2023

Bilaga A

Svenska kyrkan
X STIFT

BESLUT
2023-05-26

Dnr
S 2023-0322

KLAGANDE

A

MOTPART

Y pastorat

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kyrkorådet i Y pastorats beslut den 15 maj 2023, § 86

SAKEN

Beslutsprövning, nu fråga om verkställighetsförbud

DOMKAPITLET'S BESLUT

Domkapitlet förordnar att Kyrkorådet i Y pastorats beslut den 15 maj 2023, § 86, tills vidare inte ska gälla.

BAKGRUND

Kyrkorådet i Y pastorat beslutade efter omröstning följande:

- att lägga ner Fritids verksamhet från sommarstängning vecka 28 2023
- att det inte tillstår kyrkofullmäktige att ta beslutet om Fritids framtid
- att omedelbart justera beslutet

Detta enligt § 86 i protokollet från kyrkorådets sammanträde den 15 maj 2023.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

A har lämnat in en begäran om beslutsprövning avseende nämnda beslut och yrkar, så vitt nu är i fråga, att beslutet ska inhiberas samt anför bland annat följande. Kyrkofullmäktige har att fatta beslut i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt. Ett beslut om att lägga ner en etablerad verksamhet som bedrivits i en församling under tre decennier måste klassificeras som ett sådant och därför ska beslut i denna fråga fattas av kyrkofullmäktige. Kyrkorådet har inte heller rätt att fatta beslut som går emot kyrkofullmäktiges verksamhetsmål för pastoratets verksamhet. I budgeten för 2023 finns konkreta mål för fritidshemmet och dessa kommer inte att uppnås om fritidshemmet läggs ner. Den säkerhetsventil som kyrkofullmäktige har lagt till om kyrkorådets rätt att omdisponera anslag inom fastställd driftbudget innefattar inte en så radikal förändring som att lägga ner en av fullmäktige beslutad verksamhet.

SKÄLEN FÖR DOMKAPITLET'S BESLUT

Utgångspunkter för bedömningen

Domkapitlet kommer i detta beslut att ta ställning till yrkandet om verkställighetsbeslut (inhibition). Domkapitlet kommer vid senare tillfälle, i ett separat beslut, ta ställning till begäran om beslutsprövning.

Av 57 kap. 16 § kyrkoordningen framgår att prövningsinstansen får förordna att det beslut som prövas tills vidare inte ska gälla.

Bestämmelsen innebär att prövningsinstansen har möjlighet att interimistiskt att förordna att verkställighet av ett beslut skjuts upp till dess att den har tagit slutlig ställning i beslutsprövningsärendet (s.k. inhibition).

En bedömning av om verkställighetsförbud/inhibition bör meddelas i ett ärende om beslutsprövning måste grundas på ett preliminärt ståndpunktstagande till frågan huruvida det överklagade beslutet är felaktigt eller ej, enligt de av klaganden åberopade omständigheterna. Inhibition bör komma i fråga endast om starka skäl talar för att beslutet är felaktigt och förbudet är ägnat att förhindra att ett allmänt eller enskilt intresse åsamkas beaktansvärd skada (se ÖN 2000/03).

Domkapitlets bedömning

Domkapitlet bedömer att det har kommit fram skäl för att förordna om att verkställigheten av det aktuella beslutet ska skjutas upp till dess att domkapitlet har tagit slutlig ställning i beslutsprövningsärendet.

Domkapitlet förordnar därför om att Kyrkorådet i Y pastorats beslut den 15 maj 2023, § 86, tills vidare inte ska gälla.

.....